YABANCI DİL ÖĞRETİMİNDE DRAMA VE İLKÖĞRETİM YABANCI DİL (FRANSIZCA-İNGİLİZCE) DERS İZLENCE ÖRNEKLERİ

Hanife Nâlân GENÇ*

Özet

Yabancı dil öğretimi/öğrenimi değişen çağ ve koşullar gereği farklı öğrenme-öğretme süreç, yöntem ve tekniklerinden yararlanmayı gerekli kılmaktadır. Öğretim modellerinin değişmesi dilin geleneksel yaklaşımla dilbilgisi kurallarının ezberletildiği, bir başka deyişle mekanik biçimde değil, yaşantı yoluyla, bilişsel ve duyuşsal olarak günlük hayata doğal bir şekilde hazırlanmayı koşullamıştır. Böylece öğreneni merkezine alan yaparak, yaşayarak öğrenme ilkesi ders izlencelerinin temelini oluşturmuştur. Bu oluşumda drama doğaçlama, rol oynama, mim gibi tekniklerden ve kukla gibi araçlardan da yararlanarak öğrenenin kendi duygu ve düşüncelerini kurgulayıp oynayabildiği ortamlar sunmaktadır. Yabancı dil öğretiminde/öğreniminde drama tekniğinin kullanılması öğrenenin gerek anlama, keşfetme, sorgulama, eleştirme, yorumlama, iş birliği yapma, tartışma, sorun çözme, ortak karar verme ve girişimcilik gibi kimi duyuşsal becerilerini, gerekse anlama, düşünme, konuşma, dinleme, anlatma ve iletişim kurma gibi sözel olan ve olmayan temel dil becerilerinin kazanımına katkı sağlamakta; böylece dilin doğru ve etkili kullanılmasını geliştirmektedir. Yabancı dil öğretiminde dramanın oyunlar, mimler ve doğaçlamalarla kullanılması dilin akademik boyutta değil, iletişimsel boyutta işlevsel olmasında oldukça yararlı bir araçtır. Özellikle de ilköğretim çocukları için eğlenceli bir yapılandırmayla yabancı dil öğrenmeye başlamak bu konuda oluşabilecek ön yargıları sileceğinden, öğrenilenlerin yaşama geçirilebilmesinde etkin olacak, dilin anlaşılması ve kodlanmasına katkı sağlayacaktır. Çalışmada, ilköğretim yabancı dil (Fransızca-İngilizce) ders kitaplarında var olan izlencelerin drama yoluyla tasarlanmasına çalışılmıştır. Drama sürecindeki öğeler de dikkate alınarak tasarlanmış ve kesinlemeler taşımayan ders izlence örnekleri geliştirilebilir ve değiştirilebilir.

Anahtar sözcükler: Yabancı Dil Öğretimi, Drama, Ders İzlenceleri

DRAMA IN FOREIGN LANGUAGE TEACHING AND SAMPLE PLANS FOR FOREIGN LANGUAGE COURSES (ENGLISH AND FRENCH)

Abstract

Foreign language teaching/learning requires utilizing different learning/teaching processes, methods and techniques in accordance with the changing age and conditions. The changed teaching models have naturally

* Doç. Dr., Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Fransız Dili Eğitimi Anabilim Dalı, Öğretim Üyesi, Samsun, e-posta: ngenc@omu.edu.tr

 ISSN: 1308-2922

conditioned the language to be prepared for the daily life cognitively and auditorily by experience, not mechanically, or in other words not through the traditional approach in which learners are made to memorize the grammatical rules. In this way, the principle of 'teaching by doing and living' has constituted the base of course programs. In this formation, drama also utilizes techniques such as improvisation, role-playing, mime and tools such as marionettes, thus providing an ambience where the learner can form his own feelings, ideas and play. In foreign language teaching/learning, the use of dramatic technique contributes not only to the acquisition of certain sensory skills of the learner such as understanding, discovering, interrogating, criticising, commenting, studying collectively, arguing, problem-solving, decision-making and entreprise, but also to the acquisition of basic verbal and non-verbal language skills such as understanding, thinking, speaking, listening, expressing and communicating. In this way, it develops the effective and correct usage of a language. In foreign language teaching, the use of drama with plays, mimes and improvisations is a very useful means for the language to be functional not at an academic, but a communicative level. Especially for the primary-school children, beginning to learn a foreign language with an entertaining configuration will eliminate the probable prejudices on this sucject, so it will be effective in putting what is learned into life and will contribute to the understanding and coding of the language. The present study has been intended to design the programs existing in the primary-school foreign language (French-English) school books by drama. Course program models, designed with consideration paid to the elements in the process of drama, can be developed and changed.
Key Words: Foreign Language Teaching, Drama, Course Program

1. DRAMA TEKNİĞİ VE YABANCI DİL ÖĞRETİMİ

İnsanlar arasında doğal iletişim sürecini işleten dil, öncelikle diğeri ile iletişime girme amacı taşır. Dilin temel varoluş nedeni bu amacı gerçekleştirmektir. "İnsan tarafından hayat için zorunlu bir araç olarak yaratılmış" (Vendreys, 2001: 36) olan dil bildirişim için bir araçken kişinin kendini yansıtmasında amacı durumuna geçer. Duygu, düşünce, sosyal ve ekinsel yaşamın paylaşımı ortak bir dünya kurmaktan ve o dünyada dili anlamaktan ve kullanmaktan geçer. Ekin taşıyıcısı dil, hem toplumsal bir kurum hem de bir yaşayış ve davranış biçimini imler. Karşılıklı duygu, düşünce veya bilgilerin doğal aktarımı ve görüş paylaşımı ancak dil yoluyla sağlanır. İletişim ve etkileşimin gerek kişiler gerekse ülkeler arası düzeyde önem kazanmış olması diğer ekinleri tanıma adına bir gereklilik olarak değerlendirilmektedir. Günümüzde yabancı dil öğrenme zorunluluğunun doğal sonucu ise bu çabanın içerisine girmekle başlar. Kitle iletişim ve ulaşım araçlarının hızla geliştiği çağımızda yabancı dil öğrenme ve bilme, gerek kişisel gerekse toplumsal açıdan bireyin kendini ve aldığı öğrenimin niteliğini doğrudan değiştiren önemli bir etken

durumuna gelmiştir. 2000'li yılların donanımlı üniversite mezunları; en az bir yabancı dil bilen, bilgisayar okur-yazarlığı olan, enformatik formasyona sahip, yeni ufuklar açabilen, düşündüğünü yapmadan önce yaşayabilen, risk alan insan (Köksoy, 2000: 51) olarak tanımlanmaktadır. Yabancı dil bilmek, bilgi ve görgünün sınırlarını genişleten, kişiyi yeni oluşumlara ve özgün düşüncelere ulaştıran, kaynaklarını doğru ve etkin kullanmasını sağlayan bir olgudur.

Öğretimde güdülenme, ders araç ve gereçlerinin kullanımı, izlencenin düzenlenişi, öğrenene kazandırılacak okuma, dinleme, yazma ve/veya konuşma gibi temel beceriler ve yoğunlukları, öğretilecek konu alanlarının sınırlandırılması ve belirlenmesi yabancı dil öğretme-öğrenme görüngülerini (strateji) doğrudan etkileyen koşullardır. Yabancı dil öğretimi ve öğrenimi bunun için harcanan zaman, emek ve maliyet gibi pek çok ölçütü kapsayan, çok boyutlu ve çok koşullu bir olgudur. Bu öğretme-öğrenme sürecinin verimli kılınması belli ölçütlerin etkin kullanımına bağlı olarak değişir. Konuşulan her dilin bir zenginlik olduğu düşünüldüğünde, yabancı dil öğretiminde geçen süreç ve kullanılan yöntemin etkinliği, üzerinde önemle durulması gereken iki konudur. Yabancı dil öğrenmeyi amaçlayan kişinin, öncelikle kendisine bu dili niçin öğrendiği sorusunu yöneltmesi gerekir. Çünkü amaç belirlenmedikçe bu hedefe ulaşmada itici bir güç de duyumsanamayacaktır. Bu bağlamda, "...yabancı dil öğrenme nedenleri yabancı dil öğrenme yöntemleri kadar önemlidir" (Vahapoğlu, 2003: 2). İlk ve orta öğretimden yüksek öğretime kadar yabancı dil öğrenmek için harcanan süre ne yazık ki amaçlanan hedefe ulaşılmayınca 'yitirilen zaman'a dönüşmektedir. Hatta bu süreç yeterince etkin ve işlevsel kullanılmadığından yüksek öğretim sonrasında insanların hâlâ bir yabancı dili konuşma ya da kullanmaya yönelik değil öğrenmeye yönelik bir çaba harcadıkları görülmektedir. Yabancı dilin öğrenilmesi ve etkin olarak kullanılmasında güdüleyici bir güç olarak iletişim amacının ilk koşul olduğu görülmektedir. "Yabancı dil öğretimi-öğreniminde temel koşul, öncelikle iletişim aracı olan dilin edinimini kolaylaştıracak ortam ve koşulları yaratmak, güdülenmiş öğretici ve öğrencisiyle işe başlamak ve bunu canlı tutmasını becermektir" (Demir, 2005: 77). Yabancı dil öğrenirken iletişim amacının oluşturulamaması yanında başka etkenler de öğrenme sürecinde birer olumsuzluk olarak belirebilir. Dile yatkınlık, öğrenme amacı, güdülenme gibi kişisel farklılıklar yanında yetersiz fonlar ve kaynaklar, kalabalık sınıf ortamları, farklı öğrenme biçimleri veya özellikleri, kullanılan materyallerden dersin sunumuna kadar pek çok öğe bu öğrenme sürecine etki edebilir. Bunlara, öğretmenin donanımı, öğrencinin ilgisi ve motivasyonu, ders araç ve gereçleri, öğrenme ortamı, ana dilde

 ISSN: 1308-2922

düşünme, öğrenme sürecine ara verme, dilin yapısal yönünü öğrenme, ezberleme, ilgi azlığı, test tekniğine dayalı öğretim modeli, öğretmenin öğretme yolu, öğrencinin öğrenmeye merak, çaba ve istek duymaması, ulusal eğitim politikası, etkin olmayan öğretim etkinlikleri gibi pek çok neden de eklenebilir. Bu koşullar yanında, yabancı dil öğreniminde kişinin bireysel özellikleri yani o dile karşı yetisi ve o dilin günlük yaşamda yazılı ve sözlü iletişim ortamında uygulanışı ve kullanılışının da etkin olduğu unutulmamalıdır.

Yabancı dil öğreniminde harcanan süre kadar uygulanan yöntem de başarıda etkin bir işlev üstlenmektedir. Günümüzde yabancı dil öğrenme doğrudan o yabancı dilin öğretiminde kullanılan yöntem sorunsalına açılım yapmaktadır. Bu nedenle, sık sık yabancı dil öğretiminde kullanılan yöntemler irdelenip araştırılmakta ve yabancı dil öğrenenlerin niceliksel oranının, öğrenim bilgisinin niteliği ile orantılı olmadığı görülmektedir. Bunda kimi okullarda uygulanan ve hiçbir üretime açılım yapmayan, hazır bilgiyi sunmaya ve ezberciliğe yönlendiren, öğrencilerin düşünsel, yaratıcı ve eleştirel güçlerini körelten geleneksel öğretim modelinin etkisi de küçümsenmemelidir. Dilin işlevselliğinden çok yapısal ve dilbilgisel kuralları ve buna dayalı alıştırmalarla sürdürülen bir izlencenin yapıcı, yaratıcı ve seçkin bireyi yaratmada ne denli etkin olacağı da tartışılmalıdır. Söz konusu yöntemde, dilin yapısal özellikleri ve dilbilgisi öğretimi dört temel dil becerisinin gelişiminde araç değil, amaç olarak kullanılmaktadır. Bunun yanında dil öğretiminde belirlenen ve uygulanan yöntemler olumlu ve olumsuz yönleriyle de dikkatle uygulanmalıdır. Örneğin, "tümdengelimle öğrenme, deney, örnek, gözlem yapılmadığı sürece ezbere (rote) öğrenmeye dönüşür...Sürekli tümdengelimli yolla öğrenen öğrencinin zihinsel etkinliklerde başkalarına bağımlılığa alışması ve zihinsel tembelliğe düşmesi kaçınılmaz olur" (Demircan, 1990 :106). Bu açıdan öğretim hedeflerini güncelleştirici özgün bir yöntem yanında, öğretmenin ders yöntemindeki yaratıcılığı, üreticiliği ve motivasyonu da bunda etkin olacaktır. Tümdengelim yönteminde "çocuklara yönelik sınıf/okul ortamında yapılan dil öğretiminde 'gerçekçilik' (dış dünyayı sınıfa getirme) daha olanaklı" olduğu belirtilmektedir (Enginarlar, 2003:64). Öğrencinin bilişsel yani düşünce, akıl yürütme ve devinimsel gelişimine katkı sağlayacak ders araç-gereçleri ve bilgisayar teknolojisinden yararlanmak da uygulanabilecek bir başka yoldur. Bu bilişsel süreçleri bilginin alınması, algılanması, belleğe depolanması ve yeri geldiğinde kullanılmasından oluşan bilişsel etkinlikler olarak tanımlamak olasıdır (Senemoğlu, 1997). İletişimci yaklaşım, iletişim becerisinin temellerini önceliğine alan kavramsal, uygulamaya yönelik işlevsellik ve faydacılığa dayalı bir yöntemdir.

Dil öğretiminde dinleme, konuşma, okuma ve yazma gibi birbirinden ayrılamayan ve birbirini tamamlayan dört temel dil becerisinin kullanılması gereklidir. Bu temel dil becerileri öncelikle öğrenenin amacıyla örtüşmelidir. Ders izlenceleri hazırlanırken hedef kitlenin beklenti, gereksinim ve yaratıcılığını, yorum ve akıl yürütme gücünü, eleştirel düşüncelerini geliştirici olmalarına özen gösterilmelidir. Çok temel bir ayrımla, dil öğretiminde kullanılan yöntemler ya dilbilimsel yapıya yani dilin niteliğine dayalı ya da dilin edinilmesine yani kazanılmasına yönelik olarak değerlendirilmektedir. Dilbilimsel yapıyla açıklanan ilk yöntemin amacı bilgi verme odaklıdır. Klasik anlamda dilbilgisi, yani hedef dili doğru konuşmak ve yazabilmek için gerekli olan kuralları öğrenmeden çok ezberleme, tanıma ve olduğu gibi tekrarlamayı amaçlamaktadır. Bu öğrenme yöntemi geleneksel dilbilgisi ve/veya çeviri anlayışıyla örtüşmekte ve özellikle okuma, yazma becerilerini kapsayan yazılı iletişimi geliştirmeyi amaçlamaktadır. Buna ek olarak, çeviri öğretimini amaçlayan bilişsel öğrenme ile sözcük ve dilbilgisi öğretimini ağırlıklı irdeleyen davranışçılık yöntemi de sayılabilir. Geleneksel bağlamda değerlendirilebilecek bu yöntemler dışında faydacılık ilkesine dayalı iletişimci, toplumbilimsel ve işlevsel etkinliğe dayalı dinleme ve konuşma destekli sözlü iletişimi geliştirici yöntem son yıllarda ağırlık kazanmıştır. Hatta buna bilişsel bir yön de kazandırılarak sosyo-dilbilim ve psiko-dilbilim de eklenmiştir. Dilin kurallarla değil çeşitli yaklaşımların sentezi ile işlevselleştirilmesi gündeme gelmiştir. "Dil kuralları ile birlikte iletişimin toplumsal kuralları öğrenmeden kusursuz bir iletişim kurulmasına olanak yoktur. İletişimsel yaklaşımın dayandığı ilkeler bir yandan dilin yapısı -dil ile beyin ilişkisi- öte yandan dil kullanımı -dil ile toplum ilişkisi- üzerinde yapılan çalışmalardan doğmuştur" (Demircan, 1990: 49). Dil öğretiminde iletişimsel edinci önceliklerine almayan özellikle konu ve öğretmen merkezli yapısalcı yaklaşımda öğretmen tek otorite konumundayken iletişimsel ya da tinbilimsel yaklaşımda öğretmen yol göstericidir. Öğrenci odaklı bu ikinci yaklaşımda tek doğruluk aranmadığı gibi yanlışlar da hoşgörü ile karşılanmakta, özellikle dilin işlevsel olarak kullanımı özendirilmektedir. Öğrenci odaklı öğrenimde "öğrenci, gereksinimlerine göre amaçlarını saptama ve bu yönde bilinçli çaba harcama sorumluluğunu yüklenmiş, buna karşılık, öğretmen de bilgi ve deneyimiyle öğrenciye yardım edip yol gösterme sorumluluğunu üzerine almıştır" (Sebüktekin, 1981: 69). Hedef dilde öğrencinin yanlışlarının gerektiği durum ve anlarda düzeltilmesi, yöntemin başarısını daha da artırmaktadır. Dilin salt dilbilimsel yapısıyla ele alındığı bilgi aktarımına dayalı geleneksel yaklaşımda dilbilgisi konuları ağırlık kazanmakta duyumcu- dil (audio-ligual)

 ISSN: 1308-2922

etkisi ikinci plana itilmektedir. Ancak, bu dil öğretiminde dilbilgisinin ikincil önemde olması gerektiği anlamına da gelemez. Yapısal boyuttaki çalışmalar, iletişimi artırmaya katkı sağlayan, sınıfın düzeyine uygun ve öğrenciyi motive eden çeşitli öğretim teknikleriyle desteklenebilir. Özellikle sözcük ve dilbilgisi öğretimine dayalı, bağlamdan kopuk, ezbere dayanan kuru ve mekanik bir sürece dönüşen yapısalcı yönteme ilişkin eleştirilerden biri de iletişimi geliştirici çalışma ve tekniklerin tümce boyutunda değil bağlam boyutunda değerlendirilmemesi olmuştur. Sözcüklerin salt sözlük anlamlarıyla değil bağlam içindeki kullanımlarıyla ve işlevsel değerlerinin öğrenilmesi öğrencileri çıkarımsal sonuçlar yapmaya koşullamaktadır.

Türkiye'de yabancı dil öğretimindeki yönelimler incelendiğinde, yeni çıkarımlar ya da yeni yol arayışlarının arttığı görülmektedir. 1938'lerde, "...ilkokul ikinci devre (4,5,6) ve ortaokul (1,2,3,4) birinci sınıfından başlayarak Arapça, ikinci sınıfından başlayarak Farsça, üçüncü sınıfından başlayarak Fransızca ya da başka Batı dili, ya da ikinci bir Batı dili ile birlikte dört ayrı yabancı dil öğretildiği anlaşılmaktadır" (Demircan, 1982: 128). Bu değerlendirmeden Doğu dillerine koşut olarak bir Batı diline de yönelmenin sebebi siyasi ve ekonomik yakınlaşma ve ilişkilerdir. Yabancı Dil Eğitim ve Öğretimi Kanunu'nun 2923 numaralı ve 14.10.1983 tarihli esaslarında 2. Maddenin b bendinde ilköğretim, orta öğretim ve yaygın eğitim kurumlarında, Atatürkçü düşünce Atatürk ilke ve inkılâplarını konu olarak alan Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük, Türk Dili ve Edebiyatı, Tarih, Coğrafya, Sosyal Bilgiler, Din Kültürü ve Ahlâk Bilgisi dersleri ve Türk Kültürüyle ilgili diğer dersler; yabancı dille okutulamaz ve öğretilemez yargısı yer almaktadır. Yine aynı maddede öğrencilere, eğitim ve öğretimleri süresince bu derslerle ilgili araştırma görevleri ve ödevler, Türkçeden başka hiçbir dille yaptırılamayacağı belirtilmektedir. Türkiye'de ilköğretim, ortaöğretim ve yaygın eğitim kurumlarında yabancı dille eğitim ve öğretim yapılacak dersler ile okullar Milli Eğitim Bakanlığınca; yükseköğretim kurumlarında yabancı dille eğitim ve öğretimi yapılacak dersler ile yabancı dille eğitim ve öğretim yapacak yükseköğretim kurumları Yükseköğretim Kurulunca belirleneceği vurgulanmaktadır.

Yasalarla ana hatları belirlenmiş hedefler, var olan koşullar çerçevesinde, bireyi sorunlara çözüm üreten, tartışan, üretici düşünceler geliştirebilen, bilgiye ulaşma yollarını öğreten, içinde bulunduğu toplumsal yapıya saygılı, eleştirel düşünen niteliklerle donatmayı koşullamaktadır. Bu yeni yabancı dil anlayışı, kişinin iletişim gereksinimini karşılayacak biçimde kurgulanmıştır yani

yaşantı yoluyla öğrenme. Günlük hayatın çoğunlukla yoğun biçimde yüz yüze sözlü iletişimle yürütüldüğü gözlenmektedir. Mektup yazma yerine telefon görüşmesinin tercih edildiği herkesçe bilinmektedir. O hâlde dil öğretiminde günlük iletişim gereksinimi dikkate alınmalıdır. Yaşantı yoluyla davranışlarda değişme olası olacağından (Ertürk, 1975: 12), öğrencinin yabancı dili yaparak, yaşayarak öğrenmesi öncelikli hedef olarak belirginleşmiştir. Yaşayarak öğrenme, bilgiye dayalı kuramdan çok dil boyutunda uygulamalara yer vermektedir. Bu yaklaşımla bilişsel, kavramsal, etkileşimci, iletişimci yöntemler geliştirilmiştir (Gülmez, 1993:117-125). Temelleri 1960'lı yılların sonlarında atılan iletişimsel dil öğretimini yalnızca o dilin yapısını alışılagelmiş dilbilgisi ve sözcük bilgisi kavramları ile edinilmesini değil iletişimsel yeterlilik bağlamında dört dil becerisini içeren bir yaklaşım olarak değerlendirmek gerekir. İletişimsel yaklaşımla anlatılmak istenen adının da imlediği gibi, farklı bir dil toplumu ile iletişim kurmaktır. İletişim, bilginin ya da düşüncenin dilsel bildirişimden yararlanılarak diğerine aktarımı olarak değerlendirilebilir. Bu beceriyi edinmek ve kullanmak iletişim ve etkileşim ilkelerinin bilişsel öğrenme-öğretme kuramları çerçevesinde yapısal (dilbilimsel), toplumbilimsel, tinbilimsel, ekinsel, psiko-sosyal örgütlenmesidir. Tüm bu ilkeler yönünden ele alındığında bir yabancı dili konuşmak ya da anlamak güncel yaşamda olası durumlara uygun tepki verebilme, bir başka dil yapısını ve ekinini hiç değilse anlama çabası içerisine girmek olarak görülebilir. Günümüzde bir dili bilmek, o dili konuşmak ve o dille bildirişimde bulunmayı sağlayan iletişimsel yetiyi edinmiş olmakla koşut algılanmaktadır. Bildirişime yönelik biçimde dili kullanmak, resmi ya da gayri resmi durumlarda ve değişik iletişim ortamlarında kişilerin bu bağlamlara uygun biçimde dilsel ya da dil dışı göstergeleri kullanarak çeşitli davranışları, yöntemleri ve bazı eylem biçimlerini nasıl, ne zaman, kime, hangi durumda kullandıklarını kavratmak amacını taşımaktadır. Yaşanılan toplumun kültürü ile davranış biçimlerinin öğrenilmesini de içeren (Demircan,1990: 90) bu yaklaşım yazılı, sözlü, görsel, işitsel veya dokunsal özelliklerden de yararlanmaktadır. Bilgiyi önce öğrenme sonra depolama daha sonra hatırlama ve akla getirmede (Ertuğrul, 2002: 41) öncelikle bu üç duyunun kullanıldığı görülmektedir. Hedef dildeki ülkenin ekinini, yaşam biçimini yani sosyodilbilimsel açıdan davranış şekilleriyle kavramak da bu yaklaşımın boyutlarındandır.

Bir yabancı dil öğrenilirken belirlenen hedefler o yabancı dilde özellikle hangi dilsel becerilere öncelik verilmesi gerektiği üzerinde yoğunlaşmalıdır . Uygulamaları yönünden genellikle konuşma ve yazma çalışmaları yaratıcı beceriler olarak

 ISSN: 1308-2922

değerlendirilirken, dinleme ve okuma edilgen beceriler olarak görülmektedir. Dilin sözlü iletişim boyutunda konuşma, dinleme ve dinlediğini anlama, algılama yer alırken, yazılı boyutunda yazma, okuma ve okuduklarından bir çıkarsama yapma yani anlama becerilerinin öğrenilmesini amaçlanmaktadır. Dilin çoğunlukla edilgen bölümü olarak görülen ve dilbilgisi-çeviri yönteminde ağırlıklı olan okuma ve yazmaya ait dilsel etkinlikler, amaç dilden araç dile çeviri yapmak ve o yabancı dilin kurallarını, işleyişini ve yapısını kavratmaya yönelik çalışmalardır. Dinleme ve anlama becerisinin ediniminde sosyo-ekinsel işlevler yanında dil dışı göstergeler, o dilde sesletim çalışmaları, doğru vurgulama, ezgi, tonlama ile sözel olmayan jest, mimik, el, yüz, beden hareketleri de önem taşımaktadır. Dilin iletişimsel edinci, kullanım bilgisini çeşitli roller üstlenerek oluşturulan doğal ortamlarda öğrenilenlerin aktarımına yardımcı olabilir. Bu yaklaşıma göre düzenlenen bir ders izlencesinde o dili öğrenen kişi dilin yapısını, işleyiş şeklini yararcı bir amaçla iletişimsel yetinin kazandırılması yönünde geliştirebilir. Başka deyişle amaç dilin ekini ve toplumsal yapı içinde kişiler arası ilişkilerde davranış şekilleri, tutumları da öğrenilebilmektedir. Bunların kavratılmasına yönelik etkinlikler ve uygulamalar canlandırma, dramatizasyon yoluyla soyut kalmaktan kurtulup somut olmaya doğru gelişim sağlayacaktır. Öğrenen merkezli bu öğretim modeli öğrencinin elde ettiği bilgileri kullanması ve karar verebilmesi yanında, onun bireysel ya da grup içinde üstlendiği roller yoluyla kendi kişiliğini olumlu yönde geliştirebilecektir. Öğretmen geleneksel yaklaşımda baskıcı bir tutum sergileyebilirken, bu öğretim modelinde onları yönlendiren ve öğrenmeye özendiren bir yaklaşım içerisinde olacaktır.

TTK'nın 27.04.2006 gün ve 4211 sayılı yazılarında ilköğretim İngilizce (4 ve 5. Sınıflar) dersi öğretim programına ilişkin açıklamada söz konusu bu öğretim ilkesi şöyle açıklanmaktadır. "İlköğretim İngilizce dersi öğretim programının yaklaşımı, öğrenci merkezli ve iletişimsel yaklaşım olup, sınıf bazında listelenen dil yapıları öneri niteliğindedir. Dolayısıyla, öğrencilere kazandırılması hedeflenen dil becerileri ve dil işlevleri çerçevesinde gerekli görülen dil yapılarının araç olarak kullanılması esastır. Dilbilgisi yapılarının öğretimi hedeflenmediğinden, dil yapılarının konu olarak görülmemesi, gerekli durumlarda uygun bağlamlarda kullanımı istenmektedir. Sonuç olarak, uygun görülen yapılar, dil beceri ve işlevlerini desteklediği sürece kullanılabilir. Önemli olan, sunulan etkinliklerin anlamlı ve kazanımlara hizmet eden şekilde hazırlanmasıdır". Dilin bir iletişim aracı olduğu gerçekliğinden hareketle, öğrencinin daha önce

öğrendiği bilgi ve kazandığı becerilerini transfer edebilmesine yönelik neler yapılması gerektiği saptanmalıdır.

Belirlenen öğrenme-öğretme kuramında öğrenciye hem davranışçı hem de bilişsel becerilerin kazandırılması gereği ortadadır. Bu nedenle de uygulanacak yöntem sınırlayıcı olmamalı, öğretim amaçlarına uygun olarak uyarlanmalı ve geliştirilmelidir. Bu açıdan dil öğretiminde kullanılan yöntem bir kesinleme yapılmaksızın yararlı ve etkin yönleriyle ele alınarak kullanılmalıdır. Bu bağlamda, öğretmen yalnızca belli bir yöntemin tutsağı olmamalı her birinden nasıl ve hangi oranda yararlanabileceğini iyi saptamalıdır. Dil öğretiminde yöntem belirlendikten sonra "...kendimize uygun yabancı dil öğretimi gereçlerini hazırlamamız gerektiği kanısındayım" (1982: 27) diyen Albek'e katılmamak olanaksızdır. Dinleme, konuşma, okuma, yazma gibi öğretim hedefleri uyarınca, hangisine ne oranda ve hangi sırada öncelik verilmesi gerektiği belirlenmelidir.

Yabancı dilin üretme, yaratma, eleştirme yoluyla öğrenilmesinde bilinen en etkin yöntemlerden biri de kuşkusuz dramadan yararlanarak yaşantı kazanmadır. Dramanın yabancı dil öğretiminde kullanılmasını Via şöyle tanımlamaktadır: "Drama bir yöntem değil, yabancı dil öğrenme programının herhangi bir aşamasında kullanılabilecek bir teknik ya da bir araçtır. Bütün dönemi kapsayacak bir drama projesi üzerinde çalışılabileceği gibi dersin basında, ortasında ya da sonunda on beş dakikalık etkinlikler de yapılabilir. Öğrencilerin, dili akademik bir çalışmadan çok iletişimi sağlamak için gerekli bir araç olarak görmelerini sağlar"(Via,1987, Akt:Sıla (Oyat) Ay,1997,103). Eğitimde drama kavramı üzerinde duran ve uygulamalarını yaşamsallaştıran ilk isimler arasında Franz Cizek, Caldwell Cook, Peter Slade, Finlay Johnson, Brian Way ve Dorothy Heathcote gibi öncülerin isimleri göze çarpmaktadır. Türkiye'de ise, ilköğretim izlenceleri incelendiğinde, dramanın bir yöntem olarak kullanımının 'dramatizasyon' ya da 'temsil' gibi değişik isimlendirmelerle 1900'lü yıllardan beri var olduğu görülmektedir. Cumhuriyet döneminden önce 1908'de İ. Hakkı Baltacıoğlu'nun, 1938'lerde Selahattin Çoruh'un, 1956'da Nevide Gökaydın'ın, 1965'de Emin Özdemir'in, 1980'li yıllarda Tamer Levent ve İnci San'ın dramanın gelişimine olan katkıları birer kilometre taşıdır. Özellikle 1926, 1962, 1968, 1985 ve sonrasında ilkokul izlencelerinde özellikle bazı derslerin öğretiminde canlandırma yolunun eğitsel etkinlikler arasında yer aldığı bilinmektedir. Eğitimde, dramanın özellikle Beden Eğitimi, Müzik, Sosyal Bilgiler ve Türkçe derslerinde kullanılmasının önerildiği bilinmektedir. Yabancı dil öğretiminde özellikle grupla öğretim tekniği bireysel çalışmalarla desteklenmektedir. Öğrencilerin çeşitli roller üstlenerek özellikle

 ISSN: 1308-2922

diyalogları okuma çalışmalarıyla işledikleri bilinmektedir. Bu çalışmalar oyunla ve doğaçlamalarla desteklendiklerinde bir öğretim tekniğine dönüştürülebilirler. Eğitim dizgesinde yabancı dil öğretiminde dramadan yararlanmanın özellikle "dil ve iletişim becerilerini ilerletme" ye katkı sağlayacağı (Ömeroğlu, 1991: 89) belirtilmektedir. Bu, özellikle sözlü anlatımı imlese de okuma, yazma, dinleme ve konuşma gibi dil becerilerini geliştirmede de kullanılabilir. İletişimci yaklaşımın ilkeleri göz önünde tutulduğunda bir betiğe dayalı olarak dramatik ya da serbest oyunlar, bir öyküye dayalı uygulama, oyunlaştırma yani dramatizasyon gibi etkinliklerle örtüşmektedir. Özellikle canlandırma ve oyunlaştırmaları içeren bu uygulamalar öğrenciyi yaratıcı bir öğrenim sürecine sokmaktadır. "Yabancı dil öğretiminde; önemli olan, öğrenciyi edilgin bir dinleyici durumundan kurtarabilmek, onu bedeni ve duyu organları ile harekete geçirebilmek, konuları canlandırarak yaşanır duruma getirebilmek olduğuna göre yaratıcı drama bu süreçte uygun bir seçenek olarak görülebilir" (Üstündağ, 1998: 31). Kişinin öz varlığında beraberinde getirdiği yaratıcılığını ortaya çıkartamaması onu edilginleştirebilmektedir. Özfarkındalığını algılayamayan bu birey yaratıcı bir edim içerisine de girememektedir. "Bilim adamlarına göre yaratıcılık akıl yürütme, buluş yapma ve sorun çözmedir. Bu bağlamda yaratıcılık süreçten çok sonuçla ilgilidir" (Kırışoğlu, 2002: 167).

Yabancı dil öğretiminde uygulanan öğretim tekniklerinin ortak amaçları tıpkı dramada olduğu gibi yaşayarak, yaparak, katılarak, eleştirerek, yaratarak, sorgulayarak ve yaşamsallaştırarak öğrenmedir. Bilindiği gibi, canlandırma, oyun ya da oyunlaştırma, dramatizasyon, pantomim ve rol oynama yabancı dil öğretiminde uygulanmaktadır. "Dil öğretiminde dramanın kullanımı yorumlama, imgelem gücünü ve yaratıcılığı geliştirmektedir" (Genç, 2003: 271). Öğrenci bir diyaloğu yalnızca dinlemekle yetinmeyip onun bizzat içinde yer alarak, bir yaşantı sürecine girebilir. Edilgin biçimde yalnızca dinleyerek değil katılarak yaşamda karşılaşacağı ve/veya karşılaşabileceği olası durum ve olaylara hazırlanabilir. "Isınma ve rahatlama çalışmaları ile başlayarak; oyunlar, doğaçlamalar, oluşumlar ve değerlendirmeler boyunca devam eden drama yönteminin uygulanmasında, bireyin kendini sözel, oynayarak ya da yazılı olarak ifade etmesi yabancı dili kullanmada onun için önemli fırsatların yaratılması demektir" (Üstündağ, 1998, 29). Yabancı dil derslerinde okuma, dinleme ve anlatma çalışmaları özetleme, öykü tamamlama ya da canlandırma, dramatize etme, etkileşim ve iletişimin kendiliğinden ortaya çıkmasını sağlayacaktır. Eğitbilimsel, dilbilimsel, iletişimsel ve

ekinsel temelleri kapsayan bu yabancı dil öğretim modelinin benimsenmesi kaçınılmazdır.

İlköğretim birinci ve ikinci aşamada yabancı dil dersi uygulamaları 16.08.1997 tarih ve 4306 sayılı kanunla yürürlüğe girmiş ve 1997-98 öğretim yılında uygulanmaya başlanan sekiz yıllık zorunlu ilköğretim düzeyinin 4. ve 5. sınıflarına konulmuştur. Özellikle ilköğretim II. aşamada öğrenilen yabancı dilin amaçları bu dilde konuşabilme, anlayabilme, çeviri yapma ve yazılı olarak kendini ifade etme becerileri olarak belirlenmektedir. Ancak tüm bu becerilerin eş zamanlı olarak öğrenilmesi için dilin yalnızca yapısalcı yönüyle değil, doğal öğrenme ile beyin odaklı bir öğrenmeye geçiş yapılması gereği belirmektedir. Bu model, dili öğrenmeyi değil bilinç altını imleyen edinme edimini imlemektedir. Bu nedenle de iletişimsel ortamın yaratılması, öğrencilerin yaratıcı yetilerinin ortaya çıkartılması ve imgelem gücünün sınırlarının eğlenceli etkinliklerle genişletilmesi ve duyguların kullanılması sağlanmalıdır. Dil öğretiminde betimsel dilbilimsel bir yöntem yerine işlevsel, kavramsal yaklaşımın seçmeli (eclectic) bir sentezle verilebileceği bir izlek, yaşadığımız çağın da bir gereğidir. Drama yöntemiyle hazırlanacak tüm bu etkinlik ve becerilerin uygulamaları bazı örnekçeler bağlamında sunulmaya çalışılmıştır. Örnek olarak hazırlanmış ders izlencelerinin içerikleri ve etkinliklerde kullanılan becerilerin ağırlıkları uygulayıcılara göre değiştirilip geliştirilebilir.

2. İLKÖĞRETİM DRAMA YÖNTEMİYLE HAZIRLANMIŞ YABANCI DİL (FRANSIZCA-İNGİLİZCE) DERS İZLENCE ÖRNEKLERİ

Dersin Adı/Sınıfı : Fransızca / 4. sınıf (1)
Ünite/Tema Adı : Transparent sözcükler (2)
Konu : Selamlaşma
Süre : 40+40 dk.
Ders Araçları : CD,CD çalar, boya kalemleri, renkli kağıtlar, top.
Kazanımlar :

1.Fransız dilini tanımak

2.Eril ve dişil kimi sözcüklerin aldıkları tanımlıklar

3.Selamlaşmalarda kullanılan kimi yapılar ve söylem biçimlerini kavratmak

Beceriler :

1.Çıkarım yapma

2.Tahminde bulunma

3. İletişim kurma

4. Etkileşim

 ISSN: 1308-2922

Isınma

a. Ad söyleyerek top atma oyunu. Lider öğrencilere grupça halka olup yere oturmalarını söyler. Her öğrenci kendi adını söyleyerek karşısındakine topu atar. Isınma çalışması, isim söyleyerek topu arkadaşına atmayla başlar ve en son lider kalana kadar sürer.

b. Sınıfta öğrencilerden farklı hızlarda ve farklı yönlere yürümelerini isteme. Öğretmenin hareketi başlatmasıyla 'haydi tanışalım' oyununa geçme. Öğrenmenin el çırpmasıyla başlayan oyun her bir öğrencinin karşısına ilk çıkan kişiye "bonjour (günaydın)" dedikten sonra ismini söylemesi. Öğretmenin her el çırpışında herkesin karşısına ilk çıkan kişiye kaç kardeşi olduğunu, kaç kız ve kaç erkek kardeşi bulunduğunu söylemesi. Hangi burçtan olduğunu ekleyerek fiziksel ısınmanın tamamlanması.

Kurallı Oyun

a. Öğretmen kendi adını söyleyerek je m'appelle .....(benim adım .....) kalıbını kullanır. Comment tu t'appelles? (Adın nedir?) diyerek örnek tümceyi tahtaya yazar.

Örnek:
Maître: Comment tu t'appelles?
Elève 1: Je m'appelle Selen.
Elève 2: Comment tu t'appelles?
Elève 3: Je m'appelle Eren.

Öğretmen erkek öğrenciyi işaret ederek C'est Eren, il est Eren (Bu Eren'dir) ve Il s'appelle Eren (Onun adı Eren'dir). Bu örnek tümceleri tahtaya yazarak sınıftaki diğer öğrenciler için de uygulaması. Kız ve erkek öğrencilerdeki farklı kullanıma özellikle vurgu yaparak örnekleri artırmak. Öğretmenin bir sanatçı, politikacı, sporcu ya da aktör/aktrisin fotoğraflarından seçtiği örnekleri sınıfa dağıtması ve benzer çalışmayı pekiştirici etkinliklerle sürdürmesi. Öğrencilerden bu derse gelmeden önce istenmiş olan aile bireylerine ait bir fotoğraf yardımıyla aile bireylerini tanıtmalarını isteme. Je (ben), tu (sen), il (bay için o), elle (bayan için o), nous (biz), vous (siz), ils/elles (onlar eril ve dişil olarak) kullanıldığını tahtaya yazmak ve örneklerle açıklamasını yapmak.

Il est élève
Elle est élève
Nous sommes des élèves.
Ils sont des élèves.
Je suis un maître (eril)

Je suis une maîtresse (dişil)

Nous sommes des maîtres ...şeklinde örnekleri çoğaltma.

b. Liderin, öğrencilerin sayısını belirlemek amacıyla sayışma yaptırması. Sayıya göre rakamlardan rastlantısal seçimler yapılarak dört ya da beş grup oluşturulması. Gruplara turuncu, sarı, kırmızı, mor ve yeşil adlarından birinin verilmesi. Grup adlarıyla aynı renkte kağıtların etrafında daire oluşturacak şekilde yere dizilmesi. "Şimdi bizler de bu kağıtların etrafında daire oluşturalım ve arkamızı dönelim" denilmesi.

Müzik ile birlikte dairenin dönmesinin sağlanması. Müzik kesildiğinde herkesin önüne dönmesinin ve grubun adıyla aynı renkte olan kağıda ayak basmasının istenmesi. Aynı renkteki kağıtlara basamayanların ya da hiçbir kağıda basamayanın oyundan çıkması. Sona kalan kişinin ve grubunun kazanan olarak belirlenmesi.

İkinci aşamada başlangıç olarak ona kadar olan sayıları tahtaya yazma ve 'les nombres' (sayılar) deme ve birlikte sesletme çalışmaları yapma. Bu aşamadan sonra çocuklardan yaşlarını söylemelerini isteme. Öğretmenin öğrencilerden birini göstererek "quel âge as-tu?" (Kaç yaşındasın?) demesi ve onun yerine ilk örneği yapması "J'ai 11 ans" (11 yaşındayım) demesi. Benzer şekilde sınıfta bulunan tüm öğrencilerin yaşlarını söylemeleri. Bundan sonra öğretmenin mavi ve kırmızı olarak verdiği renkli kağıtları sınıfa dağıtarak kızlar için kırmızı (rouge) erkekler içinse mavi (bleu) rengin kullanılacağını söylemesi. Tahtaya yaklaşık olarak 5 erkek 5 kızdan oluşan on kişilik küçük bir grubu çıkartmak ve en kısa zamanda her birinin adını, yaşını ve öğrenci olduğunu doğru renk kağıtları kullanarak yazmalarını isteme. Yanlış yazanlara hangi öğrenciye ait bilgileri yanlış yazmışlarsa onun tarafından küçük bir ceza vermesini söyleme.

Doğaçlama

a. Sınıfa getirilmiş olan telefon görüşmelerine ait resimden yararlanarak bu söyleşimleri öyküleştirmelerini isteme. Yazma becerisinde kullanılacak aynı çalışmayı sözlü anlatım becerileriyle de geliştirmek. Söyleşimlerde boşluklar verilmiş olan bir diyaloğu doğru biçimde ses, vurgu ve tonlama çalışmalarıyla canlandırılacağının söylenmesi. Öyküyü formel ve informal yapıların öğretilmesi yönünde de desteklemek olasıdır. Örneğin, resmi açıdan sosyal konum veya yaş gereği vous (siz) (vouvoyer) denildiğini; resmi olmayan ortam ve yerlerde örneğin arkadaşlar arasında ve aile içinde tu (sen) (tutoyer) denildiğini açıklama. Grupların oluşturularak doğaçlamalara yer verilmesi ile çalışmanın sürdürülmesinin istenmesi.

 ISSN: 1308-2922

b. Öğretmen tarafından transparent sözcükleri içeren bir liste dağıtılır. Öğrencilere günlük yaşamlarında duymuş oldukları sözcüklerin karşısına X işareti koymaları söylenir. Örnek sözcükler olarak, merci (mersi), radio (radyo), restaurant (restoran), buffet (büfe), écran (ekran), vidéo (video), pardon (pardon /afedersiniz), bicyclette (bisiklet), tennis (tenis), pantalon (pantolon), cinéma (sinema), yaourt (yoğurt), stade (stat), ballon (balon ve/veya top), wagon (vagon), film (film), train (tren), basket-ball (basketbol), hôtel (otel), taxi (taksi), télévision (televizyon), football (futbol), chauffeur (sürücü), biscuit (bisküvi)...gibi sözcükler seçilebilir.

Değerlendirme – Tartışma

Grupların çalışmaları üzerinde sınıfça tartışma. Tanışma ve selâmlaşma ile ilgili olarak nelerin yapıldığını veya yapılmadığını konuşma, yorumlama. Gerek tanımlıklar gerekse tanışmalarda kullanılan yapı ve kullanımların doğrularını pekiştirme, eksiklikleri giderme ve yanlışları düzeltme.

Rahatlama

İkinci bir çalışmayı öğrencilerin sözlük yardımıyla buldukları temel bazı sözcükleri yazmalarını isteme ve büyükçe bir kutunun içine bunların rastgele atılmasını belirtme. Örneğin içinden bir kart çeken öğrencinin bu sözcüğün eril mi yoksa dişil tanımlık mı aldığını bulmasını isteme. L'hôtel (otel), le biscuit (bisküvi), le crayon (kurşun kalem), le garçon (erkek çocuk), le stylo (tükenmez kalem), le train (tren) eril sözcüklerdir; la télévision (televizyon), la classe (sınıf), la radio (radyo), la cravate (kravat), la veste (ceket), la maison (ev), la fille (kız çocuk) dişil tanımlıklar alırlar deme gibi...

●●●

Dersin Adı/Sınıfı : Fransızca 5. Sınıf (3)
Ünite/Tema Adı : Hayvanlar âlemi
Konu : Hayvanlar hakkında sorular sorabilme, hayvanları betimleme, duyguları açıklama
Süre : 40+40 dk.
Ders Araçları : VCD ve müzik CD'leri, hayvanlarla ilgili özellikler imleyen veya onların resmedildiği kartonlar, resimler veya fotoğraflar, doğa resmi çizilmiş kartonlar, resim kağıtları.
Kazanımlar:

Hayvanlar aleminde var olan canlıların ortak ve farklı yanları ve insan yaşamındaki yerlerini kavratmak.

Temel Beceriler:

1. Araştırma.
2. Canlı ve cansızlar arasındaki ilişkiyi somut-soyut kavramlar arasındaki ayırım ve benzerlikleri kavratmak, hayvanların kimi fiziksel özelliklerini öğretebilmek.
3. Hayvanlar hakkında bilgi sorma ve öğrenme.

Isınma

a. Öğrencilerin sınıfta serbest yürüyüş yapmaları. Karışık olarak her yöne yürümeleri. Nefes kontrollü ve tempolu bir yürüyüş yaparken ikisi arasındaki ilişkiyi kavrama. Hızlı yürürken hızlı nefes alma, yavaş yürürken yavaş nefes alma. Liderin "gözlerinizi kapatın ve kendinizi müziğin ritmine bırakın, bedeninizi dinleyin" demesi. O anda ne duyumsadıkları sorulduktan sonra dağınık olarak yürümeye devam etmelerini isteme ve göz teması kurdukları biri ile eşleşmelerini söyleme. Eşlerden sözsüz olarak yalnızca bedenleri ile birbirlerine bir öykü anlatmalarını isteme.

b. İlk ısınma çalışmasından sonra öğrenciler halka oluştururlar. Lider bir fare gördüğünü ve çok korktuğunu söyleyerek üzerinden atlar. Her öğrenciden fare gördüğünde nasıl tepki vereceğini göstermesini ister. İlk tur tamamlandıktan sonraki aşamada "şimdi fare zikzaklar çizerek kaçıyor benim ayaklarımın altından kaçarken yanımdaki arkadaşım duruyor ondan sonraki zıplıyor" deme. Üçüncü ve son aşamada "fare ben ve benden sonraki iki kişiyi atlayarak kaçıyor" deme ve hareketi zincirleme olarak sürdürme.

Kurallı Oyun

a. Lider, daha önceden hazırlamış olduğu, üzerinde çeşitli evcil ve yabani hayvan resmi olan kartonları eline alır. Daha sonra, iki kişiden oluşturulan gruplardan kendilerine verilen hayvan resminin doğaçlamasını yapmalarını ister. Canlandırmalardan sonra sınıfa hangi hayvanın olduğu doğrulatma. Un lion (aslan), un chien (köpek), un renard (tilki), un coq (horoz), une chèvre (keçi), un lapin (tavşan), un loup (kurt), un éléphant (fil), une poule (tavuk), un chat (kedi) gibi...Daha sonra kartonlara les animaux domestiques (evcil hayvanlar), les animaux sauvages (yabani hayvanlar) şeklinde sınıflandırma. Petit (küçük), fort (güçlü), gros (iri), long (uzun), craintif (ürkek) gibi kimi önadları kullanarak hayvanları simgeleyecek biçimde çalışmayı geliştirme.

b. Tüm öğrencilerden kendilerinin seçtiği bir hayvanı betimleyen üç ayrı tümce yazmalarını isteme.

ISSN: 1308-2922

Örneğin;

*Le lion, c'est un animal sauvage (Aslan vahşi bir hayvandır). Il est fort comme un lion (Aslan gibi güçlüdür). Un lionceau c'est le bébé d'un lion (Aslancık aslan yavrusudur).

* Un poisson peut vivre dans l'eau (Balık suda yaşayabilir). Aujourd'hui, je suis heureux comme un poisson dans l'eau (bugün keyfime diyecek yok, pek mutluyum). Il y a des poissons d'eau douce, de rivière et de mer (Tatlı suda, ırmakta ve denizde yaşayan balıklar vardır).

Doğaçlama

1. Lider, öğrencilere günlük yaşamlarında en çok gözlerine çarpan ağaç, çocuk, böcek, arı, kuş, çiçek, gökyüzü, mevsimler gibi değişim gösteren varlık ya da nesnelerden ilk akıllarına geleni canlandırmaları yönergesini verir. Öğrenciler hem lideri dinler hem de uygun hareketleri canlandıracakları varlıklardan oluşan bir yer olarak düşledikleri sınıfa dağılırlar.

Bundan sonra değişim göstermeyen araba, tabak, tarak, ayna, bina, toka gibi nesneleri bu kez hiç hareket etmeden canlandırmalarını isteme. Canlı ve cansız varlıkları birbirinden ayıran nitelikleri karton kağıtlar üzerine yazmalarını ya da resim olarak göstermelerini isteme. Bu nesne ya da varlıklar arasındaki ayrılık ve benzerlikler o denli iyi vurgulanmalı ki görsel olarak da belirginleşmeli.

2. Donner des renseignements sur un animal (bir hayvan üzerine bilgi verme) çalışması için örnek bir hayvan belirleme ve onun künyesini oluşturma.

Örneğin;

Lapin (tavşan)
-Il mesure 30-40 cm. (30-40 cm. uzunluğundadır)
-Il pèse 1-2 kg. (1-2 kg. ağırlığındadır)
-Vitesse (hızı): 38 km/h.
-Habitat (yetişme yeri): Terrier.

Bu künyeyi oluşturmadan önce kimi özellikleri kapsayan küçük bir form hazırlanabilir.

Örneğin;

-Les oreilles (kulaklar): Ses oreilles sont grandes (kulakları büyüktür)

-La queue (kuyruk): Sa queue est petite. (kuyruğu küçüktür).

-Les yeux (gözler): Ses yeux sont gros et beaux. (gözleri iri ve güzeldir)

-Le nez (burun): Son nez est petit (burnu küçüktür)

-Les pattes arrière (arka ayaklar): Ses pattes arrière sont longues (arka ayakları uzundur)
-Les pattes avant (ön ayaklar): Ses pattes avant sont courtes (ön ayakları kısadır).
-Les dents de devant (ön dişler): Ses dents de devant sont longues (ön dişleri uzundur)

Bu künye hazırlandıktan sonra tavşan ve onu satın almak isteyen müşteri arasında bir doğaçlama çalışması yapılabilir.

Bir tavşan ve sahibi arasında doğaçlama. Sahibi tavşanı evinde besleyebilmesinin tek bir koşulla olası olduğunu söyler. Havuca karşı alerjisi vardır ve tavşana havuç yemeyeceğine söz verirse kendisini alabileceğini söyler.

Sahibin amacı: Kesinlikle tavşana havuç vermemek ve ondan bunu kabul etmesini istemek.

Tavşanın amacı: Havuçsuz bir hayat düşünemeyeceğini ve onsuz olamayacağını dolayısıyla sahibinin kendisini anlamasını istemek.

Oluşum

Sınıfı A, B, C olarak üç büyük gruba ayırma. Birinci gruba siz yabani ya da evcil dilediğiniz bir hayvanı canladıran, B'lere bu hayvanı eğitmeye çalışan terbiyecisiniz, C'lere de çok büyük bir hayvanat bahçesinin sahibisiniz denir. İçinde canlı ve cansız varlıkların da bulunduğu bir etkinlik düzenlemek. Hayvanlarla olmanın keyfini ve sıkıntısını yaşamak durumundasınız. Canlı ve cansız varlıklar birlikte yaşama, paylaşma, birlikte aynı ortamda bulunma ve ortak bir çevreyi koruma açısından benzerlikleri ortaya çıkartacak biçimde bir dramatizasyon çalışması hazırlamak.

Liderin her gruptan bir konu, olay ya da durumu canlandırmalarını istemesi. Sınıf içi grupların kullanılabilecekleri materyalleri önceden hazırlama.

1. gruba, bir hayvanat bahçesinde terkedilmişsiniz ya da çok hastasınız.

2. gruba, her ne olursa olsun yanınıza hayvanınızı almak istiyorsunuz. Ancak işverenin durumunu biliyorsunuz ama yine de kesinlikle ondan ve/veya onlardan ayrılmak istemiyorsunuz.

3. gruba, ekonomik kriz nedeniyle çaresiz kalan hayvanat bahçesi sahibi hayvanların beslenme ve barınma gereksinimlerini karşılamada zorlanmaktadır.

 ISSN: 1308-2922

Değerlendirme – Tartışma

Lider, öğrencilerden halka şeklinde yere oturmalarını ister. Onlara yapılan çalışmalar sırasında neler duyumsadıklarını, neler yaşadıklarını sorar ve onlarla paylaşır. Üzerinize aldığınız sorumluluk ve ödevleri yerine getirmede ne denli başarılı oldunuz ya da nerelerde güçlük yaşadınız? Karşılaştığınız güçlükleri aşmak için nasıl bir yol izlediniz? Sorunlara birlikte çözüm ararken nelerle karşılaştınız? Canlı ve cansız varlıkları betimlerken benzerlik ve ayrılıklarını saptarken neler etkili oldu?

Rahatlama

Bu aşamadan sonra öğrenciler liderin yönergesiyle ayağa kalkarlar sınıf ya da atölye içinde hafif tempoda yürürler. Eller ve kollar yanlarda sallanır, ayaklar silkeleme şeklinde sallanır ve derin derin nefes alınarak ders sonlandırılır.

Lider, öğrencilerinden imgelem evreninde düşledikleri bir canlıyı ya da en sevdikleri bir hayvanı ya da canlının resmini yapmalarını ister. Resimler çizilirken öğrencilere klasik müzik dinletilebilir. Yeterli süre geçtikten sonra tüm gruplar yaptıkları resimleri paylaşır ve bu resmi tek bir tümce ile anlatırlar.

●●●

Dersin Adı/Sınıfı : İngilizce / 4. Sınıf (4)
Ünite/Tema Adı : Unit 2 Bu nedir?
Süre : 40+40 dk.
Konu : Describing classroom objects, (sınıftaki nesneleri betimleme), teaching singulars/ plurals, (çoğul/tekillerin öğretimi) teaching a/an, (a/an tanımlıklarının öğretimi) teaching here/there (burada/orada nın öğretimi), imperatives (emir).
Ders Araçları : cd çalar, çeşitli gazete ve dergi kupürleri, klasik müzik kaseti.
Kazanımlar:

Günlük yaşamda sıklıkla kullanılan kimi sözcüklerin okunuşlarını ve hangi durumlarda kullanıldıklarını kavratmak, emir tümcelerinin kullanılış biçimleri, sözcükleri tanıma ve anlamlarına uygun biçimde kullanma ve onları yorumlama, sözcüklerin bağlamsal konumları ve tonlamasına göre anlamsal boyutta uğradıkları veya kazandıkları farklılıklar.

Beceriler:

Duyduklarını doğru sesletme, sözcük bilgisini geliştirme, tekil-çoğul yapılarının kullanımlarına ilişkin kimi kuralları edindirme, temel okuma becerilerini geliştirme.

Isınma

Daire olup yere oturan öğrencilere hemen sağlarında bulunan arkadaşları ile A ve B olarak eşleşmeleri söylenir. Ardından A olan öğrencilere çantalarında bulunan herhangi bir kitabı almaları söylenir ve yine rasgele seçtikleri bir sayfada diledikleri bir tümceyi okumaları istenir. A'lardan okudukları bu tümceyi hüzünlü, kızgın, neşeli, gülünç, sinirli, ağlamaklı, mutsuz, telaşlı, heyecanlı, kırgın...gibi kimi duygularla okumaları, B'lerden ise A'lardan duydukları repliklere uygun biçimde yanıt verecekleri bir başka tümce okumaları istenir.

Kurallı OYUN

1.OYUN

Sınıfta bulunan sözcükleri tahtaya yazmak, öğretmenin ağzından ya da olanak varsa cd çalardan dinletmek ve söyleniş hatalarının/yanlışlarının not alınarak daha sonra bunların düzeltilmesini sağlamak.

Table (masa)→ [teybıl]
Window (pencere)→[vindov]
Chair (sandalye)→[çeyır]
Pen (tükenmez kalem)→[pen]
Pencil (kurşun kalem) →[pensıl]
Notebook (defter)→[notbuk]
Student (öğrenci)→[studınt]
Ruler (cetvel) →[rulır]
Classroom (sınıf)→[klasrum]
Bag (çanta)→[beg]
Blackboard (yazı tahtası)→[bilekbord]
Umbrella (şemsiye) →[ambırella]
Repeat (tekrarla)→[ripiyd]
Listen (dinle)→[lisın]
Stop (dur)→[stop]
Start (başla)→[sart]

Öğretmen bir tablo hazırlatarak sözcüğün ilk hecesini birinci sütuna diğer hecelerini de ikinci sütuna yazar. Bunun için şu şekilde örnek bir çalışma hazırlanabilir.

1.stu	a. peat
1. Student	
2.um	b. board
2. Umbrella	

 ISSN: 1308-2922

3.black	c.brella	3.
3.Blackboard		
4.lis	d.dent	
4. Listen		
5.re	e. ten	
5. Repeat		

2. OYUN

Öğretmen sınıftaki nesnelerin ya da eşyaların adlarını yazdığı küçük kağıtları bir keseye doldurur ve her öğrencinin içinden bir tane çekerek beklemesi ve bu sözcüğü sadece beden dilini kullanarak anlatması yönergesini verir. Tüm öğrencilere arkadaşlarını sessizce izlemelerini ve önlerindeki kağıtlara canlandırılan nesnesin ne olduğunu ve tanımlıkları belirtilen işareti ile yazmalarını ister. İngilizce isimler tanıtılarak tekrar edilmesi sağlanır.

A tanımlığı alan sözcükler için →● işareti
An tanımlığı alanlar içinse →Δişareti koymalarını isteme

This is..... classroom (bu bir sınıftır)
This is .....ruler (bu bir cetveldir)
This is .....table (bu bir masadır)
This is .....window (bu bir penceredir)
This is .....chair (bu bir sandalyedir)
This is .....desk (bu bir sıradır)
This is .....duster (bu bir tahta silgisidir)
This is .....sharpener (bu bir kalemtraştır)

Bu çalışmanın adından is this .....or....? (Bu .....yoksa.....mudur?) yanlış doğru çalışması ile doğru yanıtların pekiştirilmesi sağlanır.

1.This is a classroom.
2. This is a ruler
3. This is a pen
4. This is an apple
5. These are books

Doğaçlama

1. Öğrencilere çeşitli gazete ve dergilerden kesilmiş kupürlerde yer alan okulu veya sınıf ortamını çağrıştıran kimi sözcük veya sözcük gruplarından oluşmuş bir çok doküman verme. Eşit sayıda gruba ayrılmış sınıfa bu belgelerden yeterince dağıtma. Her

gruptan ele aldıkları sözcüğün ya da sözcük grubunun çağrıştırdığı diğer sözcük ve kavramları alt alta yazmalarını isteme.

Örnek: book (kitap)sözcüğü
Teacher (öğretmen)
student (öğrenci)
Classroom (sınıf)
Schoool (okul)
Information (bilgi)
Teaching (öğretim)
Bag (çanta)

Gruplardan bu sözcüklerin tümünü ya da birkaçını kapsayan bir öykü oluşturmaları istenir. Liderin desteği ile bu öyküler canlandırılabilir. Çalışmanın devamında canlandırılan bu çalışma yazılı anlatıma da dönüştürülebilir.

2. Drama liderinin (öğretmeni) getirdiği sandalye, tükenmez kalem, kurşun kalem, defter, cetvel, çanta ya da şemsiye gibi nesnelerden birini her öğrenciye sırayla vererek bu nesneye olağan kullanım amacının dışında bir başka anlam yüklemesini istemesi. Örneğin defteri eline alan bir öğrenci "bu defteri babam bana sınıfımı geçtiğim için aldı. Ben onu hatıra defteri olarak kullanıyorum". Aynı deftere, bir başka öğrenci koleksiyon defteri, fotoğraf albümü, borç defteri gibi başka anlamlar yükleyebilir.

Oluşum

Sınıfta 5 grup oluşturarak her gruba eşit sayıda imperatives (emir tümceleri) listen to me (beni dinle), repeat after me (benden sonra tekrarla) stop (dur), start (başla) gibi kalıplar verme. Bu repliklerin tümünü kullanarak bir dramatizasyon çalışması hazırlamalarını isteme. Bir okul ya da aile ortamında geçen bu olayda yaşanılacakları iyi gözlemleme. Hazırlanan çalışmalar içinde benzerlik ve farklılık gösterenleri belirleme ve üzerinde tartışma. Özellikle emir tümcelerinin vurgularında ve tınısında iletişim durumunda oluşan anlamsal boyuttaki yansımaları gözlemleme.

Değerlendirme – Tartışma

Lider, bir değerlendirme ve tartışma ortamı yaratmak için öğrencilere;

-Yapılan çalışmalarda anlatılmak istenen konu nedir?

-İşlenen derste neler duyumsadıklarını veya neler düşündüklerini sorma.

 ISSN: 1308-2922

-Yapılan çalışmalarda daha farklı ne gibi etkinlikler sergilenebilirdi?

-Sizce yapılan çalışmalarda eksiklikler var mıydı?

-Oluşum aşamasında yapılan dramatizasyon çalışmalarında benzer ve ayrı noktalar nelerdi?

-Emir tümcelerinin kullanımında her durumda aynı duygular içinde olup olmadıklarını öğrenme.

-Görüş bildirenlere teşekkür etme.

Rahatlama

Öğrencilere daire şeklinde oturmalarının söylenmesi. Öğretmenin öğrencilerine her gün kullandıkları kalemlerinin yerlerini almalarını söylemesi ve onların sınıfın değişik köşelerine giderek, kalem olmaları ve müzik eşliğinde bir gün boyunca yaşadıklarını canlandırmalarını istemesi. Lider, bu etkinliğin sonunda öğrencileri bir araya toplayarak onlara:

-Kalem olduğunuzda neler hissettiniz?

-Sizi kim incitti, kötü kullandı, yere attı ya da kırdı?

-Sizi hor kullandıklarında neler duyumsadınız? gibi sorular yöneltebilir.

●●●

Dersin Adı/Sınıfı : İngilizce / 5. Sınıf (5)
Ünite Adı : unit four, sıfatlar ve meslekler
Konu : Sebep sonuç (Why can't....? Because....,too....), meslekler ve birinin mesleğini sorma (asking someone's job)
Süre : 40+40 dk.
Ders Araçları : 5. Sınıf Alıştırma Kitabı, klâsik müzik kaseti, çeşitli mesleklere yönelik resim ya da fotoğraflar.
Kazanımlar :

Sıfatların isimlerle kullanımı ve nasıl uyum sağladıklarını ve farklı mesleklerin toplumsal yaşamdaki etkinliklerini ve önemini kavratma.

Isınma

Fiziksel ısınmayı amaçlayan yürüyerek ısınma farklı hız ve biçimlerde yapılan yürüyüşlerden oluşturulur. Doğa seslerinden oluşan müzik eşliğinde liderin "sıcak kumsalda sırtınızda büyük bir yük taşıyorsunuz, yürüme engelli biri gibi yürüyorsunuz, şimdi kırık yumurtaların üzerinde yürüyorsunuz, buz üzerinde yürüyorsunuz, sıcak asfaltın üzerinde yürüyorsunuz, yerde muz kabuğu var görmeden onun üzerine basıyorsunuz, topuklu ayakkabı ile yürüyorsunuz, robot gibi yürüyorsunuz" gibi yönergeler vermesi. Bu

yönergelere "hayattan bezmiş gibi yürüyorsunuz, gece karanlıkta tenha bir sokakta yürüyorsunuz, biri sizi izliyormuşçasına yürüyorsunuz, neşeli, hüzünlü bir şekilde yürüyorsunuz, ayakkabı ayağınızı sıkmış gibi yürüyorsunuz" şeklinde farklı durumlarla yürütme konutları eklemesi.

Kurallı Oyun

1. Why can't.....? (neden .....yapamaz?) kalıbını kavratabilmek amacıyla lider yanıtları because....+too+sıfat yapısıyla verileceğini vurgular. Bunun için öğrencilerden bir daire oluşturmaları istenir. A ve B olmak üzere iki kişilik gruplar oluşturulur. A'lar Why can't you lift .....the table? (.....masayı neden kaldıramazsın?) sorusunu yöneltir. B'ler jest ya da mimiklerini kullanarak masanın ağır olduğunu anlatmaya çalışırlar. A'lar It is heavy (O ağırdır) der. B'ler ise Because it is too heavy (Çünkü o çok ağırdır) derler. Bu örnek sınıf içi ya da dışında bulunan kimi nesne veya varlıklar için kullanılabilir. Kurallı oyun çalışmasında kimi önadların karşıt anlamları da verilebilir.

2. Sınıftaki öğrenciler bir çember oluştururlar. Bir ebe belirlenir. Öğrencilerden painter (ressam), clerk (memur), miner (madenci), nurse (hemşire), secretary (sekreter), housewife (ev kadını), scientist (bilim adamı), pilot (pilot), lawyer (avukat), engineer (mühendis), soldier (asker) gibi meslek gruplarının adları verilerek onları simgeleyen bir yönü pandomimle anlatmalarını ve bunu küçük bir kağıda yazmalarını isteme. Meslek gruplarına ait bu kağıtları numaralandırma ve hangi numaranın hangi meslekle eşleştiğini sorma. Sonuçlara göre bir çıkarsama yapma ve bunu birlikte değerlendirme.

Doğaçlama

Sözcüklerden ve çağrışımlardan öykü oluşturma çalışması için lider, öğrencilerden mesleklerle ilgili bir sözcük ya da tümce söylemesini ister. Öğretmen küçük gruplara ayrılmış olan sınıflara bir meslek adı vererek onu simgeleyen ve/veya çağrıştıran sözcükleri yazmalarını ister.

Örneğin, job (iş) sözcüğünün çağrıştırdıkları;
Worker (işçi)
Unemployed person (işsiz)
Employer (memur)
Boss (patron, işveren)
Staff, personel (personel)
Colleague (meslektaş)
Trainee, apprentice (çırak)
Retired person (emekli)

 ISSN: 1308-2922

Career (kariyer)
Profession, occupation (meslek)
Job, employment (iş)
Part-time job (yarı zamanlı iş)
Full-time job (tam zamanlı iş)

Gruplardan bu sözcüklerden ya da bir kısmından yararlanarak bir öykü oluşturmalarını ve canlandırmalarını isteme. Özellikle yazılı anlatımı güçlendirmek için bu çalışmayı geliştirme.

1. Yönetici, sekreterinin odasına gelir.
Yöneticinin amacı: Çok önemli bir toplantıya katılacaktır. 'Can' (-ebilmek) yapısını kullanarak olumlu ya da olumsuz tümcelerle telefon veya randevu istemediğini söyleyecektir.
Sekreterin amacı: Yöneticinin çılgın olduğunu düşünür. Bunu yapması olanaksızdır. Yöneticinin eşi çoktan ofise gelmiştir bile. Yöneticisine eşinin kendisini görmeye geldiğini anlatmaya çalışacaktır.

Oluşum

Öğrencilerin what TV programmes do you like (Hangi programları seviyorsunuz?) I like because...../ I don't like because.....yapılarını kullanarak belirtmelerini isteme. Cartoons (çizgi filmler), the news (haberler), cowboy films (cowboy filmleri), horrors films (korku filmleri), music programmes (müzik programları), sport programmes (spor programları). Çocuklardan bir halka oluşturmalarını ve halka oluşturduktan sonra herkesin yere oturmasını isteme. Ardından öğrencilere birer boş kâğıt verme. Öğrencilerden bu kâğıtlara 'I like' ve 'I don't like' şeklinde doldurmalarını isteme ve birkaç dakika süre verme. Süre sonunda kâğıtların lider tarafından toplanması ve karıştırılması. Daha sonra bu kâğıtları yeniden dağıtma. Bütün çocukların sırayla önlerindeki resimle ilgili konuşup düşüncelerini belirtmeleri.

Değerlendirme

Doğaçlama çalışmaları ve diğer etkinlikler üzerinde öğrencilerle konuşma ve değerlendirmelerini alma.
Yapılan doğaçlama ile ne anlatılmak istendi?
Meslekleri ve onları simgeleyen birer sözcük nedir?
Çalışmada mesleklerin hangi özellikleri vurgulandı?
Mesleklerin günlük hayatımızdaki yeri ve önemi nedir?
Sevdiğiniz ya da sevmediğiniz bir durum ya da olayı anlatırken zorlandınız mı? Zorlandıysanız bu zorluklar

nelerdir?

Lider, yapılan etkinliklerle ilgili genel bir değerlendirme yaparak öğrencilerinden ailelerinde bulunan kişilerin mesleklerine yönelik duygularının neler olduğunu öğrenebilir.

Rahatlama

Rahatlama alıştırmalarında çocukların enerjilerini boşaltmak için bazı çalışmalar yapılabilir. Lider, çocuklardan bir daire oluşturmalarını ister. Klasik müzik eşliğinde çeşitli meslek gruplarına ait resim ya da fotoğrafları gösterir. Çocuklar daire şeklinde oturtulduktan sonra liderin, her resme yönelik olarak "şu anda bir çiftçi olduğunuzu düşünün. En büyük sorununuz ya da güçlüğünüz nedir?" demesi, izleyen fotoğraf için "şu anda sınıfta ders yapan bir öğretmensiniz, şimdi hastasını muayene eden bir doktorsunuz, şimdi heykel yapan bir heykeltıraşsınız, yoğun trafikte yolculuk yapan bir sürücüsünüz gibi..." durum örnekleri verir. Çalışma sonunda öğrenciler tekrar bir araya geldiklerinde onlara üstlendikleri mesleklere yönelik roller hakkında neler duyumsadıkları sorulabilir.

-Doktor olduğunuzda neler hissettiniz?
-Zorlandığınız yerler oldu mu?
-Bu zorluğu yaşarken neler duyumsadınız?
-Öğretmen olmak nasıl bir duyguydu?
-Sizi bir görüşten yana olmak ya da olmamak nasıl duyumsattırdı?
-Görüşlerinizi sergilediğinizde neler hissettiniz?
-Hangi gerekçelerle kendi kanıt ve görüşlerinizi beslediniz?
-Diğer meslekler hakkında görüşünüz neler oldu?

3. SONUÇ

Toplumlararası sınırların ortadan kalktığı çağımız, teknolojik gelişmelere koşut olarak değişmektedir. Bu değişim beraberinde bir gelişimi de zorunlu kılmaktadır. Özellikte de bireyin sosyal ve kimlik gelişimi önemsenmekte ve bunu sağlamak için tüm olanaklar zorlanmaktadır.

Çağımız, bilgi üretimi ve kullanımı alanında eğitim dizgelerinde kimi değişiklikleri ve yapılanmaları da gerektirmektedir. Eğitim dizgeleri geleneksel bilgi aktarımına dayalı görüşün tersine bireyi merkezine alan bir anlayışı benimsemeye başlamış ve bu görüş de bireyin önemini, kutsallığını ve biricikliğini bir kez daha gündeme getirmiştir. Bilgiyi ezberlemeye değil üretmeye dayalı çağdaş eğitim, duyguları dışa vurabilmeyi, imgelem gücünü geliştirebilmeyi,

 ISSN: 1308-2922

bağımsız düşünme gücünü ifade edebilmeyi gerektirmektedir. Bu yeni anlayışın belirmesinde en önemli etken öğreten-öğrenen arasındaki rollerin değişmiş olmasıdır. Öğrenenin yalnızca bilişsel gelişimini önceliğine alan geleneksel yaklaşım yerini, onun kişilik gelişimini, duygusal ve kişilerarası paylaşımları edinmesini amaçlayan bütüncül ve işlevsel bir yaklaşıma bırakmıştır. Bu yaklaşım bir bakıma, bireyin toplumsallaşma sürecinde etkin olan kimi davranışlarını imler. Buna koşut olarak dil öğretiminde toplumbilimsel, toplumsal-kültürel, stratejik ve dilsel bileşenlerin bütünlüğü önem kazanmıştır.

Yabancı dil öğretiminde drama bilgi aktarımına dayalı dizgesel bir ders yerine, gerek öğrencilerin gerekse öğretmenin eğlenerek, zevkle paylaştıkları bir öğrenim-eğitim ortamı hazırlamaktadır. Yabancı dil öğretiminde böylesi bir ortamın hazırlanmış olması öğrencilerin dil, duygu, düşünce ve davranışlarını bütüncül olarak kullanabildikleri bir sürecin yaratılmasını sağlamaktadır. Böylece, öğrendiklerini yalnızca 'bir ders' olmaktan kurtaran etkin bir yol olacaktır. Yaparak, yaşayarak eğitim ilkesine dayanan drama yolu ile eğitim yabancı dilde öğrenmeyi kolaylaştıran ve temel yetkinliklerin pekiştirilmesinde oldukça etkili bir tekniktir.

Yabancı dil öğretiminde 80'li yıllardan sonra ana amaç; dilsel beceriler yanında, iletişim yetisinin geliştirilmesi olmuştur. Drama, yabancı dilde sözcük bilgisi, dilbilgisi, okuma, konuşma hatta yazın öğretiminde uygulanabilir ve temel dil becerilerini doğrudan geliştirebilir. Bunun yanı sıra duygu ve hareket yoluyla sözel beceriler ve sözcük dağarcığının gelişimini pekiştirir. Çünkü yaratıcı drama süreci hem fazla sayıda sözcük hem de bu sözcüklerin doğru ve yerinde kullanımını koşullar. Kimi dilbilgisi kuralları, eylemler ve ön adların öğretimi rol alma çalışmaları ve mimle desteklendiğinde dilbilgisinin öğretimine doğrudan katkı sağlar. Vurgu, tonlama ve ritim çalışmalarıyla da sesbilgisi geliştirilebilir. Burada sözü edilen tüm bu beceriler basitten karmaşığa, somuttan soyuta gitme, görsel işitsel araçlardan yararlanma, sınıf için bilgilerin günlük iletişimde nasıl kullanılacağını gösterme, tekrar alıştırmaları, soru-cevap, rol yapma, ikili ve üçlü çalışmalar, benzetişim gibi tekniklerle dersi daha etkin kılar. Tüm bu teknikler, bireysel farklılıkları dikkate alma, öğrencileri güdüleme ve cesaretlendirme gibi dil öğretiminin temel ilkeleriyle doğrudan örtüşmektedir. Dil öğretiminde drama yoluyla çocuk, kendine ve başkalarına karşı eleştirel bakış açısı geliştirmeyi öğrenir, müzik, jest ve vücut hareketleriyle sözsüz iletişim becerilerini kullanabilir. Bu yolla da, doğal drama tekniklerini kullanarak dilediği gibi kendini ifade etme özgürlüğüne kavuşur. Bu sıkılgan ve içine kapanık çocuklar için oldukça sosyalleştirici bir yoldur. Drama, dil öğretiminde doğaçlama, rol oynama, mim gibi tekniklerden ve kukla

gibi araçlardan yararlanılarak hazırlanmış bir süreçte öğrencinin daha özgür ve rahat olmasını sağlar. Böylece, gerek öğretmen gerekse öğrenci genel kabul görmüş geleneksel rollerden sıyrılmış olur. Drama kullanımının getirdiği en belirgin değişiklik öğretmenin üstlendiği rol değişimi olmuştur. Öğretenin merkezde olduğu geleneksel yapı yerine, öğrenci merkezli bir yaklaşım benimsenmiştir. Tüm bu etkinlikler yalnızca eğitici değil, aynı zamanda eğlendiricidirler de. Bu yüzden de kalıcı ve etkin bir öğrenme sağlarlar.

EKLER

(1) Bonjour Le Français 4, Unité 1, Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları, Ders Kitapları Dizisi, Anadolu Üniversitesi Basımevi, Eskişehir, 1998.

(2) Tansparent sözcüklerle her iki dilde de sıklıkla aynı anlamda kullanılan ve okunan sözcükler anlatılmak istenmektedir.

(3) Bonjour Le Français 5, Unité 6, Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları, Ders Kitapları Dizisi, Ostim Çıraklık Eğitimi Merkezi Matbaası, Ankara, 1999.

(4) İlköğretim Enjoy English 4, Workbook (İlköğretim 4. sınıf Alıştırma Kitabı), Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları, Ders Kitapları Dizisi, (Üçüncü Baskı) Ankara, 2005.

(5) İlköğretim Enjoy English 5, Workbook (İlköğretim 5. sınıf Alıştırma Kitabı), Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları, Ders Kitapları Dizisi, (Üçüncü Baskı) Ankara, 2005.

KAYNAKÇA

Albek, S. (1982). "Fransızca Öğretiminde Bilim Diline Geçiş" **Yabancı Dil Eğitim Sorunları, Gözlemler, Öneriler,** İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yabancı Diller Okulu Yayınları, Ss.23-28.

Ay, S. (Oyat). (1997).**Yabancı Dil Öğretiminde Dramanın Kullanımı**, Ankara: Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yabancı Dil Öğretimi Anabilim Dalı, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).

Demir, A. (2005). **Küreselleşme Sürecinde Türkiye'de Yabancı Dil Sorunsalı,** Mersin: Koliden Yayıncılık.

Demircan, Ö. (1982). "Yönetimin Dilince Yabancı Dil Öğretimi: Yabancı Dil Öğretimine İlişkin Resmî Belgeler Kaynakçası" **Yabancı Dil Eğitim Sorunları, Gözlemler, Öneriler,** İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yabancı Diller Okulu Yayınları, Ss.126-151.

Demircan, Ö. (1990). **Yabancı Dil Öğretim Yöntemleri**, İstanbul: Ekin Eğitim Yay.

Enginarlar, H. (2003). "Okul Öncesinden Ortaöğretime Türk Eğitim Sisteminde Yabancı Dil Eğitimi", **Türk Eğitim Sistemi'nde**

 ISSN: 1308-2922

Yabancı Dil Eğitimi Ve Kalite Arayışları, İstanbul: Özyurt. Ss.62-69.

Ertuğrul, H. (2002). **Son Gelişmelerle Öğrencilikte Yeni Teknikler,** İstanbul: Timaş Yayınları.

Ertürk, S. (1975). **Eğitimde Program Geliştirme**, Ankara: Cihan Matbaası.

Genç, H. N. (2003). "Yabancı Dil Öğretiminde Öğretim Tekniği Olarak Dramanın Kullanımı ve Bir Örnek", **Atatürk Üniversitesi Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi (Güzel Sanatlar Eğitimi Özel Sayı),** Erzurum,Yıl: 2003, Sayı: 8, Ss.267-276.

Gülmez, G. (1993). **Méthodes D'enseignement Du Français, Langue Etrangère,** Eskişehir: Anadolu Ünv. Açık Öğretim Fak. Ss.117-125.

Kırışoğlu, O. T. (2002). **Sanatta Eğitim Görmek, Öğrenmek, Yaratmak**, (2.Baskı) Ankara: Pegem A Yayınları.

Köksoy, M. (2000). **Yabancı Dille Eğitim (Türk Yükseköğretiminde Yabancı Dille Eğitim Bilimcilik Dergiler Ve Türkçemiz),** Ankara: Bilig Yayınları.

Ömeroğlu, E. (1991). "Yaratıcı Drama Eğitiminin İngiltere'de Okul Öncesi Eğitiminde Kullanılmasıyla İlgili Bir İnceleme", **Okulöncesi Eğitimi Ve Yaygınlaştırılması Seminer Kitabı.** Eskişehir: Ya-Pa 7. Ss.88-94.

Sebüktekin, H. (1981). **Yüksek Öğretim Kurumlarımızda Yabancı Dil İzlenceleri,** İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi Yayınları.

Senemoğlu, N. (1997). **Gelişim Öğrenme Ve Öğretim Kuramdan Uygulamaya**, Ankara: Spot Matbaacılık.

Üstündağ, T. (1998). "Yabancı Dil Öğretim Uygulamalarında Bir Yöntem Olarak Yaratıcı Dramanın Yeri", **Dil Dergisi,** Sayı:66-Nisan, Ss.27-33.

Vahapoğlu, E. (2003). **Yabancı Dil Öğrenme Yolları** (5. Basım), İstanbul: Alfa.

Vendryes, J. V. (2001). **Dil Ve Düşünce** (Çev. Berke Vardar), İstanbul: Multilingual.